

اتکا به نخبگان داخلی و اقتصاد درونزا

با توجه به این که چالش‌ها و مشکلات دولت سیزدهم به مراتب بیشتر از دولت‌های گذشته است با تلاش یک تیم علمی و تحقیقاتی به راهکارهایی برای برون رفت از شرایط موجود دست یافته‌ایم که رونق اقتصادی را در پی خواهد داشت.

به گزارش سایت خبری پرسون، بهزاد خسروی پژوهشگر مسائل اقتصادی و امور راهبردی در یادداشتی نوشت: سطح مطالبات مردم از یک طرف و ظرفیت بالفعل دولت از طرف دیگر باعث شده که دولت سیزدهم در شرایط بسیار سختی شروع به کار کند. مسائلی از قبیل رفاه اقتصادی، بهبود وضعیت معیشتی، کاهش نرخ بیکاری، افزایش رشد اقتصادی، ارتقای سطح بهره‌وری تولید، نظام بانکی و مالیاتی و نیز بودجه‌ریزی سال ۱۴۰۰ از مولفه‌های اصلی پیشروی دولت محسوب می‌شوند.

مهمترین وعده‌هایی که سبب شد مردم به حجت الاسلام رئیسی اعتماد کنند شامل ساخت چهار میلیون مسکن در سال، ایجاد سالانه یک میلیون شغل، تک رقمی کردن نرخ تورم، جلوگیری از فرار مالیاتی و اجرای عدالت مالیاتی، افزایش تولید و هدایت نقدینگی به سمت بازارهای مولد، حل مشکلات حاشیه‌نشینان، جبران خسارت مردم در بورس و موضوعاتی در حوزه سلامت بوده است.

علاوه بر کسری بودجه ۳۵۰ هزار میلیارد تومانی دولت سیزدهم که از سوی دولت قبل اعمال شده، در حال حاضر این دولت با چالش‌های دیگری مانند کاهش ارزش پول ملی، گرانی بی‌سابقه قیمت مخصوصاً در بحث کالاهای اساسی، از بین رفتن امید و انگیزه در سطح جامعه، کاهش اعتماد عمومی مردم به نظام حکمرانی نیز مواجه است. دولت دوازدهم با کسری بودجه‌ای که داشت برای مقابله با تحریم و کرونا از پایه پولی استفاده کرد که این کار فقط در سال ۹۹ منجر به ۷۰۰ هزار میلیارد تومان نقدینگی شد و از عوامل اصلی تورم در کشور بوده است.

بودجه ۱۴۰۰، در سه بخش تقسیم بندی شده: قرار شده حدود ۴۰۰ هزار میلیارد تومان از منابع بودجه از طریق درآمدهای مالیاتی و گمرکی، ۴۰۰ میلیارد تومان از محل واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای مثل نفت و فرآورده‌های آن و بیش از ۴۰۰ میلیارد تومان نیز از محل واگذاری دارایی‌های مالی، اوراق فروشی و منابع صندوق توسعه ملی تامین شود. باید اعتراف کنیم که ناترازی شدیدی در بودجه دولت وجود دارد که چالش اصلی دولت سیزدهم هم محسوب می‌شود و به اجرای آن وعده‌ها با این چالش موجود تقریباً کاری دشوار خواهد بود، به طور مثال با این وضعیت تحریم، درآمدهای نفتی ما در ابهام است بنابراین نمی‌توان به طور دقیق رقمی را برای درآمدهای مالی و گمرکی پیش‌بینی کرد.

حدود یک چهارم سال ۱۴۰۰ هم سپری شده و برای پرداخت حقوق دوماهه نخست کارکنان دولت از «تخوای بانک مرکزی» استفاده شده از طرفی رشد ۲۰ درصدی بوده ۱۴۰۰ نسبت به سال ۹۹ هم یکی از معضلاتی است که جای بحث دارد و نگرانی ما این است که طی چهار ماه اخیر قصد دولت این باشد که بخشی از بودجه را پیش‌خور کند که این کار دولت سیزدهم را بعد از ۱۲ مرداد با چالش‌های بیشتری مواجه می‌کند.

پیشنهاداتی برای تحقق وعده‌های حجت الاسلام رئیسی داریم که حاصل تلاش یک تیم تحقیقاتی است، ما باید سناریوی مواجهه با چالش‌ها و وعده‌های انتخاباتی را به صورت درون‌زا در نظر بگیریم یعنی برنامه‌ریزی خود را براساس شرایط تحریم پیش ببریم، معتقدم اگر به درستی از ذخیره دانایی در کشور استفاده شود قادر به مدیریت این شرایط هستیم و لازمه آن جلب مشارکت مردم و نخبگان است در غیر این صورت نمی‌توان اعتماد و سرمایه اجتماعی از دست‌رفته را بازگرداند.

حتما انتخاب مدیران باید با رویکرد اقتصادی و صنعتی باشد؛ ما فراموش نکردیم در دولت قبل زمانیکه بسیاری از استانداران بازنشسته اعلام شدند معاونین سیاسی و امنیتی آنها به عنوان استاندار انتخاب شدند درحالیکه مهمترین چالش کشور، مباحث اقتصادی بود؛ اکثر سفرای کشور ما با رویکرد سیاسی و نظامی انتخاب می‌شوند درحالیکه در تمام دنیا این انتخاب مبتنی بر رویکرد اقتصادی و صنعتی است.

در برنامه ششم توسعه قرار بود که حدود ۶۰ رایزن بازرگانی داشته باشیم در صورتی که الان ما سه رایزن بازرگانی داریم در حالیکه آمریکا بیش از ۲۵۰ و ترکیه بالای ۷۰ رایزن اقتصادی دارد؛ البته اتاق بازرگانی ما باید رویکرد خود را عوض کند چون نگاه ما به رایزن اقتصادی کسی است که بتواند پتانسیل‌های ایران را به کشورهای مقصد معرفی کند و در عین حال ظرفیت‌های آن کشور را نیز برای ما بازتعریف و شناسایی کند.

اختصاص ارز به واردات بی‌رویه نشان می‌دهد که ما بیشتر راهن بازرگانی داریم تا رایزن؛ از طرفی باید قوانین مربوط به رایزن بازرگانی را از حالت دیپلماتیک بودن خارج کنیم همانطور که امروزه در دنیا رایزن‌های بازرگانی بخش خصوصی‌اند چون می‌دانند وقتی دولتی و دیپلمات باشند بروکرسی‌های اداری شدیدی برای آنها ایجاد می‌شود که از بازدهی کار می‌کاهد.

اگر نگاه وزارت خارجه اقتصادی نباشد و صرفاً سیاسی باشد شرایط ما بدتر می‌شود؛ ایران یکی از پرهمسایه‌ترین کشورهای دنیاست که ۱۵ همسایه و ۷۰۰ میلیون جمعیت در اطراف خود دارد و این فرصتی استثنایی برای صادرات است اما ما خود را به اروپا و برجام گره زده‌ایم؛ به هر حال باید بپذیریم که کشور ما در تحریم باقی خواهد ماند پس اقتصاد خود را به برجام و تصمیم آمریکا شرطی نکنیم و با اتکا به نخبگان داخلی و اقتصاد درون‌زا بدانیم برنامه‌هایی وجود دارد که هم می‌تواند رشد اقتصادی را مثبت و تورم را تک رقمی کند و هم اشتغال زیادی ایجاد کند که عزت و سربلندی را برای مردم

ما به همراه داشته باشد.

پیشنهاد تشکیل هیئت اندیشه‌ورزان که معادل اتاق فکر در کشورهای دیگر است را در قالب کمیته برنامه‌ها و ساختار در نظر گرفتیم که این کمیته بر اساس چالش‌های که ذکر شد و وعده‌های انتخاباتی دکتر رئیسی می‌تواند گام اول برای دولت سیزدهم باشد؛ ما معتقدیم نیروی انسانی بزرگترین سرمایه هر کشور است و انتخاب وزرا، استانداران، سفیران، فرمانداران، بخشداران، مدیران کل استانی و ستادی و مدیران عالی شرکتهای دولتی تقریباً معادل ۲۰ هزار جایگاه سازمانی است که چگونگی انتخاب این مدیران نیازمند تدبیر بسیار مطلوبی است.

تجربه کشف استعدادها با انتخاب مدیران در دولت‌های قبلی نشان داده که تقریباً این استعدادها براساس مسائل جناحی، فامیلی و قوم‌گرایی بوده و اگر بنا باشد که دولت سیزدهم هم یارگیری برای جذب نخبگان را با همین شیوه انجام دهد قطعاً نمی‌تواند آنطور که باید از ذخیره دانایی در حوزه اقتصادی و صنعتی در سطح کشور استفاده کند در نتیجه نه تنها قادر به حل مشکلات موجود نخواهد بود بلکه مشارکت و همراهی مردم را نیز از دست می‌دهیم.

اخیراً افراد زیادی از طیف‌های مختلف در حال جمع‌آوری رزومه افراد هستند که هیچ شفافیتی هم در این کار وجود ندارد که اگر اطرافیان رئیسی بخواهند با همین رویکرد پیش بروند مطمئناً چالش‌های دولت، بیشتر می‌شود چون مشکلات دولت سیزدهم به مراتب بیشتر از دولت‌های گذشته است بنابراین برای جذب نخبگان باید ساز و کاری شفاف تعریف شود تا مردم بتوانند افراد نخبه را برای جایگاه‌های سازمانی معرفی کنند و دولت از بین پیشنهادات مردم، فرد موردنظر را انتخاب کند.

ما برای جذب نخبگان در کشور طرح و پروژه‌ای تعریف کرده‌ایم که اگر اجرایی شود گام‌های بعدی راحت‌تر برداشته می‌شود، اولین کار این است که ساز و کارهای هدایت نقدینگی به سمت بازارهای مولد در قالب کارگروه‌هایی در زیرگروه جذب نخبگان شکل بگیرد.

هنوز در کشور اطلاعات زیادی در مورد یارانه‌های پنهان وجود ندارد، به عبارتی هنوز رمزگشایی واقعی از یارانه‌های پنهان صورت نگرفته و اکثریت قریب به اتفاق اعداد و ارقامی که اعلام می‌شود پایه تحقیقاتی مورد قبولی ندارند و ارقام مختلفی ذکر می‌شود که همگی تخمینی هستند.

برخی گمان می‌کنند یارانه پنهان در حوزه بنزین بیشتر از حامل‌های انرژی است در صورتیکه اینگونه نیست و این نشان می‌دهد که ما در دولت سیزدهم ابتدا باید ساز و کار جذب نخبگان را به درستی انجام دهیم و وقتی نخبگان جذب شدند ساختار این کارگروه‌ها متناسب با چالش‌های موجود در کشور و متناسب با وعده‌های انتخاباتی طراحی شود تا قبل از این که دولت بخواهد مستقر شود ما خیلی جلوتر بتوانیم حرکت کنیم و کارگاه‌های زیرمجموعه را با حضور نخبگان به سرانجام برسانیم.

حالا که تمام مشکلات کشور به مسائل اقتصادی گره خورده است پیشنهاد ما به آقای رئیسی این است که این ساز و کار جذب نیروی انسانی در قالب نخبگان را به درستی طراحی کند و نوع بارگیری‌ها به صورت جناحی، اتوبوسی، رفاقتی و فامیلی نباشد و موتور محرکه و نیروی پیشران را با جذب نیروی انسانی و با اولویت جوانان شکل دهد و در ۴۵ روزی که تا ۱۲ مرداد باقی مانده است برای انتقال دولت حتماً کمیته‌هایی متشکل از افراد متخصص شکل بگیرد تا هر چه سریعتر مستقر شوند چون احتمال پیش‌خور کردن بودجه در همین ۴۵ روز وجود دارد.

توجه: مطلب مندرج صرفاً دیدگاه نویسنده است و رسانه پرسون در قبال آن هیچ موضعی ندارد.

منبع: اقتصاد سرآمد